

fol. REYNAERS

DOBUDOWA OGRODU ZIMOWEGO

Za przezroczystą ścianą

Obcowanie z naturą sprzyja zdrowiu, pomaga odzyskać spokój i uprzyjemnia odpoczynek po pracy. Korzystać z jej uroków można nawet w deszczową, wietrzną czy mroźną pogodę, jeśli przy domu zbuduje się ogród zimowy.

Powiedzmy otwarcie: zbudować drogi ogród zimowy nie jest trudno. Ale zbudować go tak, by odpowiadał naszym potrzebom i nie kosztował zbyt wiele – to już jest sztuka. Taka inwestycja wymaga zatem szczególnej rozważliwej, aby pożytki były warte wydatków. O konstrukcji ogrodu przesądza to, jak chcielibyśmy z niego korzystać – cały rok czy tylko sezonowo. Następną ważną decyzją jest lokalizacja, której wybór określają z jednej strony zalecenia architektoniczne, z drugiej – ograniczenia wynikające z kształtu i wymiarów budynku oraz działki. Najprzyjemniejsze decyzje, czyli dobór roślin to już niemal deser.

■ EMILIA ROSŁANIEC

Najistotniejszą kwestią w tej sprawie będzie decyzja o tym, czy uprawę poprowadzimy w gruncie czy w pojemnikach.

WYBÓR MIEJSCA

Oranżeria dobudowana do bocznej ściany budynku urozmaici i poprawi wygląd tej – zazwyczaj skromnej architektonicznie – części domu. Równie dobre, także pod względem konstrukcyjnym, jest dostawienie ogrodu do budynku na rzucie liter „L” lub „C”, kiedy to można wykorzystać dwie istniejące ściany murowane. Najbardziej jednak polecanym przez architektów miejscem na oranżerię jest elewacja ogrodowa – wówczas ogrody tworzą harmonijną całość – ogród zimowy łączy część mieszkalną z otoczeniem.

Wybierając miejsce na oranżerię, należy uwzględnić inny jeszcze element architektoniczny, tj. orientację względem stron świata, ważną zwłaszcza wtedy, gdy zależy nam na hodowli roślin o konkretnych wymaganiach, a także jeśli ogród zimowy ma przyczynić się do oszczędzania energii zużywanej do ogrzewania budynku.

Ogród od strony wschodniej zapewni korzystne warunki rozwoju roślinom oraz optimum korzyści – właścicielom. Rannem pomieszczenie jest rozświetlone, lecz nie przesadnie nagrzane, po południu panuje tu umiarkowana temperatura i kojące światło, jest to więc idealne miejsce do relaksu.

Ogród zachodni dobrze sprawdza się jako „zimowisko” dla roślin. W letnie popołudnia tak zorientowane pomieszczenie trzeba będzie intensywnie wietrzyć i zacieniać jego wnętrze ze względu na duże nasłonecznienie.

Strona północna jest chłodna, dlatego ogród nie wymaga zacienienia. Można w nim przechowywać rośliny, które do zi-

mowego spoczynku potrzebują mało światła. W letnie dni ogród może z powodzeniem służyć mieszkańcom za jadalnię, gabinet czy atelier. W miesiącach ciepłych jest to przyjemna i chłodna oaza, jednak zimą jej ogrzewanie pochłania ogromne koszty – znacznie większe w stosunku do oranżerii zlokalizowanych przy innych ścianach budynku.

Ogród skierowany na południe będzie nasłoneczniony przez długą część dnia, zatem szybko się nagrzeje i zmagazynuje sporo ciepła, a to umożliwi zmniejszenie kosztów ogrzewania ogrodu oraz pomieszczeń do niego przylegających. Lokalizacja ta ma też

Ogród zimowy dobudowany do domu jest przestrzenią buforową między ogrzewanymi pomieszczeniami i zimnym otoczeniem. Przestrzeń ta przyczynia się do zmniejszenia strat termicznych budynku i w ten sposób zmniejsza koszty jego ogrzewania

wady: latem temperatura w ogrodzie może dochodzić nawet do 60°C, co grozi przypaleniem się liści roślin. Rozwiązaniem tego problemu może być zacienianie ogrodu roletami lub posadzenie wokół niego drzew oraz regularne wietrzenie pomieszczenia. Lepsze rezultaty daje pierwszy sposób, który pozwala dostosowywać ilość dochodzącego światła do określonych warunków atmosferycznych i pory roku.

CIEPŁY CZY ZIMNY

Ogrody ciepłe – to takie, które użytkuje się przez cały rok i w związku z tym w sezonie zimowym wymagają ogrzewania. Bardzo ważne więc jest, aby ich konstrukcję i oszklenie cechowała dobra izolacyjność termiczna oraz szczelność na przenikanie wody opadowej i wiatru. Spośród profili najlepsze są tzw. ciepłe (czyli izolowane termicznie) profile konstrukcyjne – drewniane

GRZEJNIKI

Do ogrzewania ogrodu zimowego najlepiej zastosować grzejniki konwektorowe zamontowane wzdłuż cokołu, wokół oszklo-nych ścian. Grzejniki te najskuteczniej zapobiegają wykraplaniu się pary wodnej na powierzchni szyb i zapobiegają opadaniu strumienia zimnego powietrza od strony szyb w kierunku wnętrza pomieszczenia.

Innym, korzystnym ze względu na koszty ogrzewania, sposobem na ogrzanie ogrodu zimowego jest instalacja wolno stojącego pieca na drewno.

lub metalowe. Do szklenia powinno się użyć szyb zespolonych typu termofloat, które przepuszczają ciepło do wewnątrz i ograniczają jego migrację na zewnątrz: wypełnienie ich argonem zapewnia niski współczynnik przenikania ciepła (nie powinien być większy niż 1,1 W/(m²K).

Ogród całoroczny wymaga solidnego, mocnego fundamentu i starannego wykonania – bez tego mogłoby dojść do rozszczelnienia konstrukcji i pęknięcia szyb. Jeżeli więc budowę oranżerii planujemy w dalszej kolejności, np. kilka lat po postawieniu domu, warto wcześniej już przygotować pod nią miejsce – płyta fundamentowa może przez pewien czas służyć jako letni taras.

Ogrody zimne czyli **sezonowe** to pomieszczenia nieogrzewane, które w sezonie zimowym służą przede wszystkim do przechowywania roślin uprawianych w donicach na tarasie oraz tych roślin

Przy domu-kostce najlepiej wyglądają ogrody zimowe o tej samej bryle. Należy jednak pamiętać, że im kąt nachylenia dachu jest mniejszy, tym więcej nieczystości się na nim zbiera; zimą zaś zalega na nim śnieg, który musi być systematycznie usuwany ▼

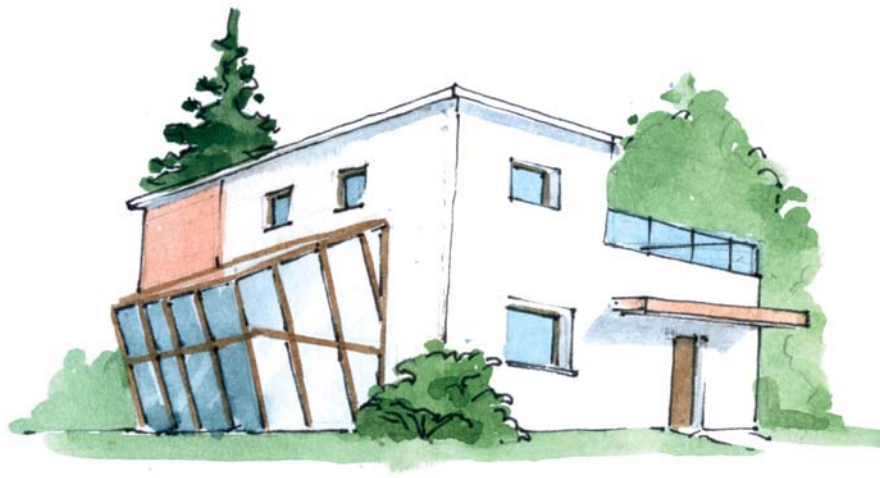

foto. KWADRUM

foto. TOHA

▲ Do małych domów w wiejskim stylu i o prostej konstrukcji pasuje także niewielki ogród zimowy z dachem w formie stożka – jego kształt urozmaica bryłę budynku, z którym sąsiaduje

domowych, które powinny zimować w chłodzie. Skoro nie chronią przestrzeni ogrzewanej, ich konstrukcja może być prosta i lekka: zwykle jest to szkielet z profili wypełniony pojedynczym szkłem lub płytami z litego poliwęglanu. Tafla poliwęglanowa odznacza się dużo większą giętkością niż szkło zespolone, co umożliwia wykonywanie ogrodów zimowych o wymyślnym kształcie, np. z łukową ścianą znacznie taniej niż w konstrukcji z wypełnieniem ze szkła zespolonego. Dzięki niewielkiemu ciężarowi taki zimny ogród zimowy można wznieść na przykład na istniejącym balkonie, czego nie dałoby się zrobić z ogrodem ciepłym. Wnętrze tego typu oranżerii musi być oddzielone od części mieszkalnej przegrodą chroniącą przed stratami ciepła.

ARCHITEKTURA OGRODU

Aby ogród zimowy był wygodny w użytkowaniu i wyglądał dobrze nie tylko od strony domu, ale także z zewnątrz, jego wymiary i kształt trzeba dobrać odpowiednio do bryły budynku. Niekorzyst-

ne wrażenie wywoła, na przykład zbyt duży ogród dostawiony do niewielkiego domu, za mały zaś nie będzie mógł służyć za miejsce wypoczynku. Minimalne wymiary ogrodu to 2 m liczone od ściany budynku i 3 m wzdłuż ściany. Kształt ogrodu jest właściwie dowolny – gotowe rozwiązania można znaleźć u producentów, którzy proponują zarówno proste formy z dachem jednospadowym, jak i ogrody o skomplikowanej podstawie, z łamanym dachem. Kąt nachylenia dachu ma wpływ na ilość światła słonecznego docierającego do wnętrza, a więc i na temperaturę – czyli na to, co tworzy określone warunki do uprawy roślin. A oto najkorzystniejsze nachylenie połaci dachów w ogrodach zimowych:

- całorocznych takich, w których szczególnie ważne jest dobre naświetlenie wnętrza ogrodu w okresach przejściowych – 30-65°;
  - w których zależy nam na maksymalnym wykorzystaniu nasłonecznienia w zimie – 55-65°.
- Im dach jest bardziej stromy, tym łatwiej zsuwa się z niego śnieg.

PROFILE NA KONSTRUKCJĘ OGRODU

Konstrukcje ogrodów – zarówno zimnego, jak i ciepłego – muszą być wykonane z materiałów odpornych na wiatr, deszcz, mróz i upał, a także na uszkodzenia mechaniczne, na przykład skutek uderzenia. Oferowane przez producentów profile mają dostosowaną do tych warunków wytrzymałość, wśród nich są te wykonane z:

Drewna. Na konstrukcje ogrodów zimowych używa się najczęściej profili klejonych warstwowo z dębu, buku, mahoniu oraz gatunków egzotycznych. Kilka warstw wąskich listew (każda z nich dodatkowo łączona jest na wręby) pozwala uzyskać linie łukowe. Profile drewniane są dość grube, a więc zabierają sporo światła, a sama konstrukcja sprawia wrażenie masywnej, zwłaszcza gdy ogród jest niewielki.

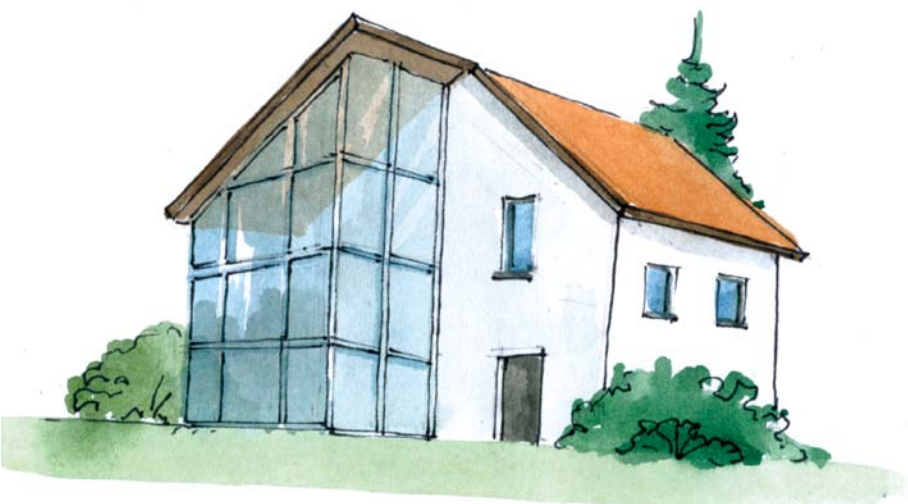
Elementy drewniane są impregnowane ciśnieniowo środkami grzybobójczymi, a następnie barwione bejcą lub malowane farbą kryjącą.

Aluminiowe. Aluminium jest odporne na zmiany temperatury i wilgotności, nie ulega odkształceniom, nie pęka i nie rdzewieje

Ogród zimowy, który łączy się z wnętrzem domu i jest sposobem na powiększenie jego powierzchni powinien zachowywać kształt ściany, którą zastępuje ▼

foto. SOLARLUX

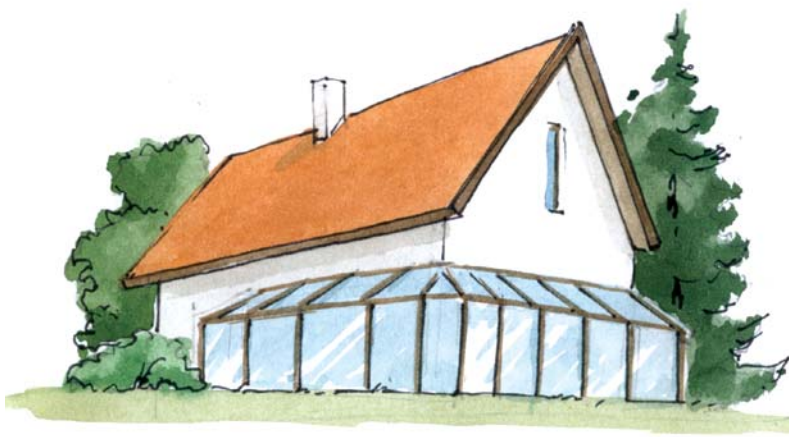

foto. GRACJA

▲ Dom o dużej powierzchni wymaga ogrodu zimowego o równie okazałych gabarytach – w innym przypadku źle komponuje się z dominującą bryłą budynku i w konsekwencji traci swój urok

OTWORY

Drzwi. W ogrodzie zimowym najlepiej prezentują się dwuskrzydłowe drzwi przesuwne. W ogrodach zimnych wystarczy zamontować drzwi zewnętrzne składano-przesuwne (zwane potocznie harmonijkowymi) lub przesuwne osadzone w dwóch płaszczyznach. W ogrodach ciepłych lepszym rozwiązaniem są drzwi podnosząco-przesuwne, na uszczelnkach, które zapobiegają stratom ciepła.

foto. ALMONT PLAST

Do ogrodów zimnych wystarczą drzwi zewnętrzne składano-przesuwne, zwane potocznie harmonijkowymi

Okna. Najczęściej umieszcza się je w dachu, gdyż takie zapewniają sprawną wentylację. Mogą być rozwierane lub przesuwne, a obsługuje się za pomocą teleskopowego drążka lub automatycznie.

foto. TOHA

jest lekkie i łatwo daje się kształtować. Profile aluminiowe dostępne są w różnych kolorach, niekiedy wykańcza się je także nakładkami drewnianymi. Niestety, profile aluminiowe nie mają dobrej izolacyjności cieplnej, dlatego nadają się jedynie na konstrukcje ogrodów zimnych.

Stalowe. Profile ze stali konstrukcyjnej są wytrzymałe i sztywne, ale ciężkie. Przed korozją chroni je warstwa cynku oraz nakładana proszkowo farba. Ogrody ciepłe buduje się z profili izolowanych.

PVC. Oranżerie wznosi się też z wielokomorowych profili wzmacnianych kształtownikami stalowymi i ocieplanych. Są łatwe w konserwacji i odporne na korozję. Najczęściej dostępne są w kolorze białym, ale mogą też być malowane lub oklejane folią w dowolnym kolorze lub drewnopodobną.

AMATOROM DZIĘKUJEMY...

Budowania ogrodu zimowego nie należy powierzać niefachowcom. Samodzielnie można wykonać jedynie wykop pod fundament, jednak całą resztę należy zlecić wyspecjalizowanej ekipie. Warto poszukać takiej firmy, która weźmie na siebie całe

przedsięwzięcie – od projektu do wykonania. Fundament ogrodu musi być zaprojektowany przez konstruktora, on też powinien wskazać, w jaki sposób dobudować ten fundament do budynku mieszkalnego, aby nie naruszyć stabilności jego posadowienia.

POZWOLENIE NA BUDOWĘ

Ogród wolno stojący. Artykuł 29 Prawa budowlanego ust. 1 p. 2 stanowi, że budowa wolno stojących parterowych budynków gospodarczych, wiat, altan oraz przydomowych oranżerii o powierzchni zabudowy 25 m² jest zwolniona z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę, przy czym łączna liczba tych obiektów na działce nie może przekraczać dwóch na każde 500 m² powierzchni działki.

Ogród dobudowany. Na taki obiekt przed rozpoczęciem robót trzeba uzyskać pozwolenie na budowę. Posadwienie takiego ogrodu zimowego jest bowiem traktowane jako rozbudowa istniejącego domu, gdyż wymusza jego przebudowę – m. in. przez wykucie lub zmianę otworu w ścianie czy wykonanie nowych fundamentów. ■

ZIELONE SERCE OGRODU

Ogród południowy i południowo – zachodni. Najlepiej sprawdzą się: abutilion, alokazja, codieum, dzbanecznik, guzmania, płaskla. Uprawa tych roślin jest pracochłonna i dość trudna, ponadto wymagają one wysokiej temperatury także w zimie – co wiąże się z dodatkowymi kosztami na ogrzewanie ogrodu.

Ogród wschodni i południowo – wschodni. Idealny dla roślin domowych: figowca, fikusa benjamina, adiantum, anturium, bromelii, difenbachii, kaladium, kalatei, kordyliiny, medynili, maranty, dipladeni, kolumei i monstery.

Ogród zimny. To dobre miejsce dla roślin, które muszą mieć zagwarantowany okres spoczynku; należą do nich: araukaria, aukuba, cytrusy, daktylowiec, jaśmin, laur, kaktusy, kliwia, oleander, soleirolia, asparagus, filodendrony, hoja, juka, szlumbergera, trykrotka i zielistka.

Dane teled adresowe wiodących producentów oraz przykładowe ceny produktów podajemy na następnej stronie